

کشت و پرورش زعفران در خوزستان (ملاثانی)

محمد حسین دانشور

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین (اهواز)

زعفران با نام عمومی saffron و نام علمی *Crocus sativus* از خانواده زنبق (Iridaceae) یک گیاه دارویی و خوراکی مهم می باشد. احتمالا موطن این گیاه ایران می باشد. این گیاه در منطقه آب و هوایی مدیترانه و غرب آسیا از عرض جغرافیایی ۲۰ الی ۵۰ درجه شمالی و طول جغرافیایی ۱۰ درجه غربی تا ۸۰ درجه شرقی در مناطق بسیار کم باران ایران - توران که دارای زمستان سرد و تابستان گرم بدون داشتن بارش در اوایل فصل پاییز باشد گسترش دارد. از ویژگی های بارز این گیاه ظهور گل آن قبل از هر اندام رویشی دیگر است. شروع رشد آن در پاییز و پایان رشد در بهار است. عدم تولید بذر بارور با وجود تولید گل کامل فراوان و ضرورت برداشت گل آن در صبح زود قبل از گرم شدن هوا می باشد. تکثیر زعفران منحصرا توسط غده زیر زمینی بنه (کورم) متداول است. برداشت محصول شامل چیدن گلها و جدا کردن کلاله از سایر قسمتهای گل و در نهایت خشک کردن کلاله ها است. زعفران در استان های خراسان جنوبی، فارس، کرمان، یزد و اصفهان کشت می شود. بیش از ۹۰ درصد زعفران ایران در استان خراسان تولید می گردد و بیش از ۶۵ درصد تولید جهانی این محصول به ایران اختصاص دارد. مطالعه و تحقیق در مورد کشت زعفران در ملاثانی (شرایط آب و هوایی خوزستان) از سال ۱۳۵۵ شروع شده و پس از یک توقف چند ساله مجددا در سال ۱۳۷۲ آغاز گردیده است. پدازه ها از استان خراسان جنوبی تهیه گردیده و در مزرعه آزمایشی گروه باغبانی تحقیقات در مورد عمق کشت پدازه، فاصله بوته ها، زمان کشت، زمان آبیاری، زمان قطع آبیاری در پایان دوره رشد در بهار، شروع مجدد آبیاری در پاییز سال بعد ادامه دارد. نتایج بخشی از پژوهش انجام شده در مورد تاثیر تیمارهای فواصل کاشت (۲۰ و ۳۰ سانتی متر) و عمق کاشت (۱۰ و ۱۵ سانتی متر) بر خصوصیات رویشی و زایشی زعفران در شرایط آب و هوایی ملاثانی نشان داد. فاصله و عمق کاشت پدازه تاثیر معنی داری بر تعداد و طول برگهای زعفران نداشت. وزن خشک کلاله به طور معنی

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

داری تحت تاثیر تیمارهای عمق کاشت و فاصله کاشت قرار گرفت. بیشترین وزن خشک کلاله در تیمار عمق کاشت ۱۵ سانتی متر و فاصله کاشت ۲۰ سانتی متر به دست آمد که از نظر آماری با تاثیر عمق کاشت ۱۰ سانتی متر و فاصله کاشت ۲۰ سانتی متر که کمترین وزن خشک کلاله را داشت، تفاوت معنی داری در سطح ۵ درصد آزمون LSD داشت.